

Dosarul nr. 2ra-1/2022
2-20126660-01-2ra-10012022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (I. Maxim)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Pahopol, R. Pulbere, O. Cojocaru)

Î N C H E I E R E

11 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Marina Borta, reprezentată de avocatul Ștefan Burlaca, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Marina Borta împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Dmitrii Novicov cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral, împotriva deciziei din 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 12 octombrie 2020, Marina Borta a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Dmitrii Novicov cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Criuleni din 05 decembrie 2003, încasarea din bugetul de stat a sumei de 100 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, a prejudiciului material în mărime de 320 700,50 de lei, restanța la pensia de întreținere neachitată de debitor, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 15 februarie 2021, Marina Borta a depus cerere de concretizare a pretențiilor prin care a solicitat constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Criuleni din 05 decembrie 2003, încasarea din bugetul de stat a prejudiciului material, restanța la pensia de întreținere a copiilor în mărime de 332 700,50 de lei, pentru perioada de 05 decembrie 2003 – 15 februarie 2021, a prejudiciului moral în mărime de 100 000 de lei, cât și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 12 000 de lei.

În motivarea acțiunii Marina Borta a menționat că prin ordonanța Judecătoriei

Criuleni din 05 decembrie 2003 s-a dispus încasarea de la Vladimir Bobic în beneficiul Marinei Borta pensia de întreținere în mărime de ½ din toate veniturile, pentru copii minori xxxx, născut la xxxx, xxxx, născut la xxxx și xxxx, născută la xxxx, până la atingerea majoratului acestora.

Conform încheierii executorului judecătoresc Dumitru Braniște nr. 097r/a-419R/14 din 29 ianuarie 2014, datoria debitorului Vladimir Bobic la achitarea pensiei de întreținere, la data de 29 ianuarie 2014 constituia 153 976 de lei.

Ulterior, titlul executoriu menționat a fost preluat spre executare de către executorul judecătoresc Dmitrii Novicov, care nu și-a executat corespunzător obligația de executare privind încasarea de la debitorul Vladimir Bobic în beneficiul Marinei Borta a pensiei de întreținere pentru copiii minori.

Conform calculului efectuat de executorul judecătoresc Dmitrii Novicov, la 02 iulie 2020, restanța la pensia de întreținere a debitorului Vladimir Bobic constituia suma de 320 700,50 de lei.

Reclamanta a susținut, că prin neexecutarea hotărârii judecătorești, prin neîncasarea pensiei de întreținere timp îndelungat, i-a fost cauzat un prejudiciu moral și material.

În luna septembrie 2020, s-a adresat către Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu cerere prealabilă prin care a solicitat repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, însă prin răspunsul nr. 09/2665 din 23 septembrie 2020 a fost informată că urmează să se adreseze în instanța de judecată.

A indicat suplimentar reclamanta, că prin fișa de control, care nu este completată conform legii, se prezumă că debitorul Vladimir Bobic a făcut careva achitări la pensia de întreținere în perioada decembrie 2003 – februarie 2006, însă, nu este clar din ce venituri și conform căror calcule au fost reținute aceste sume.

Prin încheierea Oficiului de executare Criuleni din 22 octombrie 2007, executorul judecătoresc Andrei Foiu a stabilit că Vladimir Bobic până la 01 ianuarie 2004, a achitat parțial pensia de întreținere, însă începând cu 01 ianuarie 2005 nu a achitat pensia timp de 34 luni, fiind calculată restanța în sumă de 27 556 de lei, reieșind din salariul mediu pe țară care constituia 2131 de lei.

Prin încheierea Oficiului de executare Criuleni din 30 noiembrie 2009, executorul judecătoresc Oleg Papic a calculat restanța reieșind din salariul mediu pe țară ce constituia la acel moment 2757,20 de lei și respectiv a stabilit restanța pentru perioada de 24 luni în sumă de 21 816 de lei.

Prin încheierea respectivă, s-a stabilit restanța la pensia de întreținere ce urma să fie încasată de la Vladimir Bobic în mărime totală de 49 372 de lei.

Procedura de executare a fost preluată de către executorul judecătoresc Dumitru Braniște din cadrul Oficiului de Executare Criuleni, însă la dosarul de executare nu se regăsesc careva documente ce ar confirma data preluării executării.

Conform încheierii executorului judecătoresc Dumitru Braniște nr. 097p/a-419R/14 din 29 ianuarie 2014, datoria debitorului la pensia de întreținere la 29 ianuarie 2014, constituia 153 976 de lei.

Din conținutul încheierii respective rezultă că în perioada 2003-2007, au fost făcute parțial careva achitări la pensia de întreținere, însă în perioada 2008 - 29 ianuarie 2014, nu au fost făcute careva achitări. Ulterior, la 14 septembrie 2014, procedura de executare a fost preluată spre executare de către executorul

judecătoresc Dumitru Novicov, dar și de acest executor nu au fost întreprinse toate măsurile prevăzute de lege pentru încasarea datoriei de la debitor.

A indicat, că executorului judecătoresc Dumitru Novicov i-a devenit cunoscut că debitorul conform testamentului nr. 7 din 22 februarie 1990 și a certificatului de moștenitor nr. 8/2508 din 28 decembrie 2004, a moștenit bunuri imobile care parțial au fost înstrăinate.

Creditorul s-a adresat Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu cerere privind eliberarea informației despre certificatul de moștenitor eliberat pe numele lui Vladimir Bobic, însă a primit refuz.

Prin încheierea executorului judecătoresc Dumitru Novicov din 02 iulie 2020, s-a stabilit restanța debitorului la plata pensiei de întreținere în mărime de 332 700,50 de lei.

A indicat că, perioada de neexecutare a hotărârii judecătorești cuprinde anii 2003 – februarie 2021, constituind aproximativ 17 ani.

Prin hotărârea din 24 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Marina Borta împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Dmitrii Novicov cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material, moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a constatat încălcarea dreptului Marinei Borta la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătoriei Criuleni din 05 decembrie 2003 la cererea de chemare judecată depusă de Marina Borta împotriva lui Vladimir Bobic cu privire la încasarea pensiei de întreținere.

S-a încasat în beneficiul Marinei Borta de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova suma de 148 241,12 de lei cu titlul de prejudiciu material și suma de 20 000 de lei cu titlul de prejudiciu moral, cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 2p/o-1038/03 din 05 decembrie 2003 (pentru perioada 05 decembrie 2003 – 15 februarie 2021) și suma de 12 000 de lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică, în rest pretențiile s-au respins ca neîntemeiate.

Prin decizia din 02 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

S-a casat parțial hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24 februarie 2021, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Marina Borta împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Dmitrii Novicov, cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral precum și compensarea cheltuielilor de judecată, în partea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată și s-a emis o hotărâre nouă în această parte prin care s-a respins pretenția Marinei Borta cu privire la încasarea prejudiciului material cauzat prin încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul Marinei Borta suma de 4 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest, hotărârea din 24 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

s-a menținut fără modificări.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a stabilit că soluția instanței de fond în partea constatării încălcării dreptului Marinei Borta la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătorei Criuleni din 05 decembrie 2003 la cererea de chemare judecată depusă de Marina Borta împotriva lui Vladimir Bobic cu privire la încasarea pensiei de întreținere, este corectă, întemeiată și legală.

În partea ce ține de pretenția privind încasarea prejudiciului material, Colegiul judiciar a considerat că instanța de fond neîntemeiat a admis acest capăt de cerere or, Statul Republicii Moldova nu a avut și nici nu are careva obligații pecuniare față de intimată și încasarea sumei datoriei din contul bugetului de stat prin schimbarea debitorului este inadmisibilă.

La caz, purtătorul obligației pecuniare față de intimata Marina Borta este debitorul Vladimir Bobic și nu Statul. Mai mult, Legea specială care prevede repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, nici nu acordă intimatilor dreptul de a solicita încasarea unor astfel de cheltuieli cu titlu de prejudiciu material.

Cu referire la cuantumul prejudiciului moral, instanța de apel a relevat că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care presupune că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire.

Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor. Or, art. 5 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 stipulează că, în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum și a costurilor și a cheltuielilor de judecată.

La caz, instanța de apel a considerat că prejudiciul moral în mărime de 100 000 de lei solicitat de către Marina Borta este exagerat, având în vedere circumstanțele cauzei, însă suma de 20 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, încasat de instanța de fond, atinge scopul și finalitatea prevăzută de lege. Or, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, se ia în considerare și interesul sporit, pe care l-a avut sau îl are reclamantul în executarea hotărârii judecătorești, al cărui beneficiar este.

Cu referire la cerința de încasare a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 12 000 de lei, instanța de apel a considerat că, instanța de fond a ignorat aplicabilitatea în prezenta acțiune a art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă care reglementează că, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată.

Corelând aceste prevederi legale la circumstanțele cauzei, instanța de apel a considerat necesar de a încasa din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul Marinei Borta suma de 4 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică acordată de către avocatul Svetlana Prodan, confirmată prin bonul de plată Seria QL nr. 672227 din 06 ianuarie 2021, ca fiind reală, necesară și rezonabilă (vol. I, f.d. 199).

La 20 decembrie 2021, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului Ministerul Justiției al Republicii Moldova a invocat că, instanța de apel nu a supus verificării corespunzătoare legalitatea și temeinicia hotărârii atacate.

A menționat că potrivit materialelor cauzei se constată că autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești a depus diligența necesară în vederea executării documentului executoriu. Totodată, nu există în acest caz nicio hotărâre de sancționare disciplinară a executorului judecătoresc Dmitri Novicov or, executorul judecătoresc a reacționat imediat la toate cererile intimațiilor și a întreprins măsurile posibile care puteau a fi întreprinse în mod rațional în scopul executării documentului executoriu.

A susținut că instanța de apel avea ca sarcină exclusivă de a analiza dacă măsurile adoptate de către executorul judecătoresc au fost adecvate, suficiente și să analizeze dacă a fost respectat termenul rezonabil de executare a hotărârii judecătorești nemijlocit de către acesta or, intervalul de timp ce necesită a fi luat în considerare la calcularea termenului rezonabil va constitui acea perioadă de timp când documentul executoriu s-a aflat spre executare la executorii judecătorești.

Astfel, purtătorul obligației pecuniare față de Marina Bortă este debitorul Vladimir Bobic și nu Statul.

În partea ce ține de încasarea prejudiciului moral în mărime de 20 000 de lei, consideră că instanța de apel neîntemeiat a dispus menținerea acestui capăt de cerere, în condițiile în care cauza nu a fost examinată sub toate aspectele și s-a dat o apreciere incorectă probelor prezentate.

În ce privește încasarea sumei de 4 000 de lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică, instanța de apel la fel a ignorat prevederile art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, potrivit căreia dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului. Intimatul și reprezentatul său nu a prezentat instanței de judecată o listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora întru încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

La 10 ianuarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimațiilor copia cererii de recurs depusă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 66, vol. II).

La 07 februarie 2022, Marina Borta, reprezentată de avocatul Ștefan Burlaca, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel în partea în care a fost casată parțial hotărârea instanței de fond cu menținerea deciziei instanței de apel în partea în care hotărârea instanței de fond a fost lăsată în vigoare fără modificări.

În motivarea recursului a indicat că, deși Curtea de Apel Chișinău a constatat vina sistemului de executare care a eșuat în a executa până în prezent ordonanța judecătorească din 05 decembrie 2003 și chiar a menținut soluția instanței de fond

referitor la încasarea din contul statului a despăgubirii în mărime de 20 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, totuși, instanța de apel a refuzat să mențină soluția instanței de fond privind încasarea prejudiciului material cauzat.

A menționat că, în cazul încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a unei hotărâri judecătorești, statul Republica Moldova poate fi obligat la repararea nu doar a prejudiciului moral, dar și a celui material. Important este ca ambele prejudicii, să fie efectul încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. De asemenea, a considerat că prejudiciul moral, cât și prejudiciul material cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, pot fi reparate indiferent de calitatea debitorului, debitor public (statul) sau debitor privat.

A susținut că, la materialele cauzei, nu a fost prezentată nici de către intimat și nici de către intervenientul accesoriu o copie a încheierii de intentare a procedurii de executare. La fel, la materialele cauzei, lipsesc dovezi privind măsurile de executare întreprinse de către Oficiul de executare Criuleni, imediat după intentarea procedurii de executare. Obligația intimatului și a intervenientului accesoriu de a prezenta aceste înscrisuri, rezultă din dispozițiile art. 4 alin. 2 al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011.

La fel, la materialele cauzei lipsesc dovezi care ar confirma faptul că imediat după intentarea procedurii de executare, Oficiul de executare Criuleni ar fi interpellat ÎS „Cadastru”, băncile comerciale, ÎS „Registru” informația privind proprietățile lui Vladimir Bobic. Oficiul de executare Criuleni, nu a interpellat Serviciul Fiscal de Stat, Casa Națională de Asigurări Sociale, Compania Națională de Asigurări în Medicină, pentru a stabili dacă Vladimir Bobic achită impozite, contribuții de asigurări sociale și medicale, fapt care ar fi permis stabilirea cu certitudine dacă Vladimir Bobic este sau nu angajat în muncă și mărimea veniturilor sale.

După cum a constatat și instanța de fond, primele măsuri de asigurare a executării au fost aplicate abia la data de 30 noiembrie 2009, atunci când Oficiul de executare Criuleni a obligat ÎS „Registru” să aplice lui Vladimir Bobic restricții temporare la eliberarea pașaportului. Până la data de 30 noiembrie 2009, nu au fost aplicate nici o măsură de asigurare a executării, cu toate că Vladimir Bobic înregistra restanțe mari la plata pensiei de întreținere.

De asemenea, la data de 22 aprilie 2008, Vladimir Bobic a depus la Oficiul de executare Criuleni explicație în care menționa că este angajat în calitate de paznic al SC „Moldelectrostroy” SA, întreprindere amplasată în municipiul Chișinău.

Oficiul de executare Criuleni, nu a întreprins nici o acțiune pentru a verifica dacă într-adevăr Vladimir Bobic era angajat al acestei întreprinderi, data de la care Vladimir Bobic era angajat și mărimea salariului, respectiv nu a fost obligată această întreprindere să efectueze rețineri din salariul lui Vladimir Bobic, pentru a executa ordonanța judecătorească din 05 decembrie 2003.

Astfel, în cea mai mare parte, comportamentul autorităților a fost unul pasiv. Autoritatea competentă de executare a actului judecătoresc irevocabil, nu a întreprins nici o măsură de a trage la răspunde debitorul pentru neexecutarea intenționată a documentului executoriu.

Deși debitorul Vladimir Bobic dispune de un certificat de moștenitor prin care dobândește mai multe bunuri imobile, acesta în mod intenționat se eschivează de la

înregistrarea dreptului de proprietate asupra imobilelor. În aceste condiții, executorii judecătorești urmau să întreprindă măsurile necesare pentru atragerea debitorului la răspundere contravențională și/sau penală or, din materialele procedurii de executare, este evident că debitorul se eschivează în mod intenționat de la înregistrarea dreptului de proprietate. O dovadă în acest sens, constituie și actele judecătorești emise pe marginea acțiunii oblice depuse în instanță de Marina Borta or, din conținutul acestor acte judecătorești, în special, din conținutul deciziei Curții de Apel Chișinău, se desprinde lipsa de interes a debitorului în înregistrarea dreptului de proprietate asupra patrimoniului succesoral testat de bunica sa, inacțiune care este de natură să afecteze drepturile creditorului Marina Borta, dar și să tergiverseze procedura de executare.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, cu referire la termenul de declarare a recursurilor, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 02 noiembrie 2021.

La data de 24 noiembrie 2021 a expeditat în adresa participanților la proces decizia motivată (f.d. 55, vol. II).

La 03 decembrie 2021, conform scrisorii anexate la materialele cauzei, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a recepționat decizia motivată a instanței de apel (f.d. 62, vol. II), însă careva date privind recepționarea deciziei motivate de către Marina Bortă, lipsesc.

Colegiul constată că, potrivit materialelor cauzei, Marina Borta la 13 ianuarie 2022 a făcut cunoștință cu materialele cauzei (f.d. 68, vol. II).

Astfel, recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova la 20 decembrie 2021 și recursul declarat de către Marina Borta, reprezentată de avocatul Ștefan Burlaca, la 08 februarie 2022, se consideră depuse în termenul prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursurilor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile

prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererile de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate or, motivele recursurilor sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurenților cu decizia instanței de apel, relatarea situației de fapt nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursurile declarate nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de către Marina Borta, reprezentată de avocatul Ștefan Burlaca, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și

(4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și de către Marina Borta, reprezentată de avocatul Ștefan Burlaca.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh